

Slovo k povzbuzení na pondělí 13. dubna 2020...
Biblická čtení: Sk 2,14.22b-33; Ž 118; Mt 28,8-15

Milé sestry, milí bratři,

máme pondělí Velikonočního oktávu. Podle již starozákonního zvyku prodloužit slavení některých velkých na celých osm dní činí podobně i církve a slavení dvou největších událostí Nového zákona – vtělení a zmrtvýchvstání – také prodlužuje na celých osm dní. A tak máme v liturgickém kalendáři dva oktávy (osmidenní prodloužení), vánoční a velikonoční, dříve byl ještě třetí, svatodušní.

Velikonoční oktáv je mnohem výraznější než ten vánoční. Proto také – narozdíl od Oktávu vánočního, kdy máme kupříkladu svátky svatého Štěpána, Jana Evangelisty či Mlád'átek Betlémských – i všechny ostatní svátky, které by na tyto dny ten či onen rok připadly, odpadají anebo se přesouvají. Podobně jako Velikonoční triduum i Velikonoční oktáv musí být zachován a není možné jej přeložit.

On totiž jako „jeden jediný den, který učinil Hospodin,“ slaví a prodlužuje Boží hod velikonoční, slavnost Zmrtvýchvstání Páně, den Kristova zmrtvýchvstání a jeho prvních zjevení ženám a učedníkům. Zároveň ale doba velikonoční den po dni ukrajuje ze své délky, a tak těchto osm dní představuje a připomíná i první týden ze čtyřiceti dnů do Kristova nanebevstoupení.

Oboje se odrazí i v evangelijních úryvcích, které budeme v následujících dnech, dá-li Bůh, číst. Budou to jednak takové, které budou svědčit o setkání se Zmrtvýchvstalým hned v neděli zmrtvýchvstání. Budeme ale číst i o takových, k nimž zjevně došlo ve dnech pozdějších. Kupříkladu příští neděli budeme číst o zjevení Krista osmého dne po zmrtvýchvstání, to bude to známé evangelium s „nevěřícím Tomášem“.

Přesto důraz v následujících dnech je na ono prodloužení neděle zmrtvýchvstání. Kdybychom si chtěli představit, jak se vše v tento den událo, mohli bychom tak učinit asi následovně: Brzy ráno, prvního dne v týdnu, přicházejí k Ježíšovu hrobu ženy a zjišťují, že kámen je dovalen a hrob je prázdný. Anděl jim zvěstuje, že Kristus vstal z mrtvých a že to mají jít oznámit jeho učedníkům. To také učiní a k hrobu přibíhají Petr a Jan, nahlédnou a také zjišťují, že hrob je prázdný. Všichni odcházejí, zůstává jen Marie z Magdaly, té se Kristus zjevuje jako první. Pak se také ukáže ostatním ženám na cestě od hrobu. Odpoledne se zmrtvýchvstalý Kristus připojí k učedníkům putujícím do Emauz, kteří ho poznají až při lámání chleba, večer se Kristus ukáže apoštolům v Jeruzalémě a nakonec pozdě večer, až se vrátí ti dva z Emauz, ještě jednou.

Sice tak nějak si dění oné neděle Kristova zmrtvýchvstání můžeme poskládat, přesnou chronologii ale udělat nejde. Jednotlivá sepsání evangelia nejsou v tomto ohledu docela harmonizovatelná a liší se přinejmenším v řadě detailů. Nejenom v tom, jak přesně jednotlivá zjevení Zmrtvýchvstalého šla jedno po druhém, ale i třeba v tom, které to „Marie“ vlastně šly v neděli ráno k prázdnému hrobu, zda Krista šly, anebo pošly pomazat, komu se pak zjevil jako první a kde, a tak podobně.

Takové rozdílnosti sice mohou působit nepříjemně, ale ve skutečnosti jsou však tyto rozdílnosti docela sympatické, a to hned z vícero důvodů. Jednak už třeba proto, že i z hlediska profánní historiografie určitá různost zpráv o téže události je přijímána pozitivně, různost je vnímána tak, že zvyšuje hodnověrnost popisovaného, neboť různost v detailech svědčí o různosti historických pramenů, o svědectví z různých zdrojů. Naopak, přílišná synchronizovatelnost spíše ukazuje na opisování stále téhož jednoho pramene. Už čtvero sepsání velikonočních událostí svědčí o vícero zdrojích, o to víc rozdíly a nesoulady mezi nimi. Zmrtvýchvstání vidělo prostě vícero svědků, z nichž každý zažil a zapamatoval si něco trochu jiného, a protože byl pevně přesvědčen o pravdivosti své zkušenosti, trval na tom, že to musí být předáno dál, potažmo zapsáno.

Nesynchronizovatelnost zpráv o jednotlivých setkáních se Zmrtvýchvstalým poukazuje také na to, že došlo k něčemu, co natolik přesahuje možnosti dějin, byť se v nich odehrává, že lidská slova nemohou tuto zkušenost úplně přesně popsat. Lidská mluva prostě není schopna popsat krásu setkání se Zmrtvýchvstalým.

Tyto úvahy mohou být užitečné pro následující dny. Nejenom mohou pomoci snad lépe porozumět evangelijním úryvkům, textům Nového zákona, které by nás měly ve Velikonočním oktávu provázet. Ale mohou se stát dalším sklíčkem v kaleidoskopu důvodů pravdivosti základní radostné zvěsti, že „Kristus vpravdě vstal z mrtvých – vpravdě vstal“, jak zní jedno starobylé křesťanské velikonoční přání

Tyto úvahy ale souvisí i s úryvkem dnešním. Pouze u Matouše máme zprávu o dání stráže římských vojáků k Ježíšovu hrobu, o jejich spánku a vysvětlení velerady, jak mohl hrob zůstat prázdný. Tomu se smáli už staří církevní otcové: Jak může někdo svědčit o něčem, když spal? Za vysvětlením prázdného hrobu, že to byli učedníci, kteří Ježíšovo tělo odnesli, je ale ještě něco ve skutečnosti mnohem závažnějšího: Neschopnost přijmout, že Bůh, chce-li se projevit jako Bůh, tak se prostě také projevuje nadpřirozeně, zázrakem, vstáním z mrtvých...

Kéž i v tom najdeme povzbuzení nejen do dnešního dne.